

VLUCHTELINGENCRISIS STOP IMMIGRATIE, ONTWIKKEL AFRIKA

Beperk immigratie zo veel mogelijk

Agnes Dinkelman is social engineer & oprichter van Stillare.

MIGRATIE

Het onmogelijk maken van migratie vanuit Afrika naar Europa is voor beide continenten verreweg het beste.

De kabinetsformatie richt zich onvoldoende op de grootste dreiging van dit moment. Terwijl politieke leiders op de vierkante centimeter hun ideologische gevechten voeren, dreigt het migratievraagstuk de westerse wereld te splijten. De vraag is of de politieke partijen die nu bij de formatierondes betrokken zijn voldoende erkennen dat onjuist handelen op dit gebied populistisch in het zadel helpt – met de ontmanteling van de rechtsstaat tot gevolg. Dat te voorkomen is de allereerste taak voor het nieuwe kabinet.

Een rechtsstaat heeft een stevig sociaal contract nodig, maar juist die vertrouwensband tussen leiders en burgers is aangetast. Populisten varen daar wel bij. En ondertussen wordt de impasse nog eens flink verdiept doordat miljoenen migranten worden verwacht.

Het Somalische vluchtelingenkamp Dadaab in Kenia, 2011.

Foto AFP

Onze politieke leiders moeten zich laten corrigeren door het volk. Ze hebben nog één regeerperiode te gaan om de kiezers ervan te overtuigen dat ze niet populistisch hoeven te stemmen om gehoord te worden. Als de politici zich niet laten beïnvloeden, worden ze door het volk weggestemd en zetten ze de rechtsstaat op het spel.

Ook in Noord-Afrika vraagt de

jonge bevolking om hervormingen. Maar zolang migratie naar Europa de ontevreden een uitweg biedt, zullen hun leiders verzuimen hun landen te hervormen. Pas als de druk van binnenuit groot genoeg is, verandert de situatie. Juist door het demografische gegeven van een jeugdige bevolking die stabiliteit en perspectief wenst, kan de druk snel en beslissend oplopen. Migratie als stoom uit de

Afrikaans-Arabische ketels traineert het proces van opbouwen van druk. En dus het proces van hervorming. De combinatie met klimaatverandering voedt de migratiestromen.

Als de migratie naar Europa onmogelijk gemaakt wordt, zullen de leiders uit Noord-Afrika hun positie zeker willen stellen. De angst om afgezet te worden, kan ze ertoe brengen mee te werken aan perspectief voor

de bevolking en opvang van vluchtelingen op het eigen continent.

Tegelijkertijd moet Europa stoppen met geld brengen. Geld raakt op en daarmee verdwijnt ook de loyaliteit jegens afspraken. In plaats daarvan is het zaak te investeren in humane opvang van vluchtelingen in nieuw te bouwen steden en een begin te maken met een diverse, groene economie waarin zowel vluchtelingen en andere migranten als de eigen bevolking hun weg kunnen vinden.

Zonder daadkrachtig optreden van een nieuw kabinet dat samenwerking organiseert met andere Europese staten, wordt migratie de aanleiding waardoor de democratie in Europa onderuit gaat. Dat versterkt corruptie en armoede. Het vertrouwen tussen burgers loopt dan verder terug en leidt tot angst en geweld. Vluchtelingen worden in dat geval niet opgevangen maar reizen in groten getale zoekend door Europa.

Als we de rechtsstaat als ons grootste goed beschouwen moeten we de aantallen migranten die Europa bereiken minimaliseren én tegelijkertijd inzetten op humane opvang in gastlanden nabij het land van herkomst.

Daarnaast moeten we de vluchtelingenverdragen opnieuw tegen het licht houden. Die verdragen ademen nog de geest van vlak na de Tweede Wereldoorlog. De situatie is echter fundamenteel veranderd. De verdragen moeten geenszins van tafel, maar wél worden aangepast.

Het komende kabinet heeft de verantwoordelijkheid het landsbelang op veel fronten te dienen, maar behoud van de rechtsstaat heeft altijd prioriteit.

Geef vluchtelingen werk in de eigen regio

Arco van Wessel is directeur programma's ZOA, organisatie voor Noodhulp en Wederopbouw.

MIGRATIE

Op het thema vluchtelingen kunnen alle politieke partijen goed scoren voor hun achterban.

Het onderwerp migratie en vluchtelingen zal een heet hangijzer blijven tijdens de formatie. Toch hoeft dat niet. Mits goed geadresseerd, is het thema vluchtelingen een onderwerp waarop alle partijen kunnen scoren richting hun achterban. De onderhandelaars moeten zich daarbij niet richten op wat er op en rond de Middellandse Zee gebeurt, maar verder kijken en de kern van het probleem aanpakken.

Het wereldwijde humanitaire systeem van opvang van vluchtelingen is in een crisis en heeft een nieuwe aanpak nodig. Sinds de jaren tachtig heeft

het opzetten van vluchtelingenkampen rondom crisisgebieden een enorme vlucht genomen. De kampen zijn humanitaire pakhuizen, waar tienduizenden tot soms honderdduizenden mensen worden opgevangen. Vluchtelingenkampen zijn vrijwel zonder uitzondering gelegen in de meest afgelegen, droge en onvruchtbare gebieden van de opvanglanden. Zaatari in Jordanië, Dadaab in Noord-Kenia, Dollo Ado in Zuid-Ethiopië; allemaal liggen ze geïsoleerd en afgelegen.

De vluchtelingen in deze kampen hebben nauwelijks bewegingsvrijheid en al helemaal geen recht om economische activiteiten te ontplooiën. Ze leven van voedseldistributies en brengen hun tijd door met wachten: twee jaar, vier jaar, twaalf jaar. Voedselrantsoenen zijn net voldoende of schieten tekort.

Ik was twee weken geleden in kampen met Eritrese vluchtelingen in Noord-Ethiopië. Wegens begrotingsproblemen had de UNHCR net besloten het voedselrantsoen terug te brengen van 10 naar 6 kilogram per maand. 'Ik heb soms honger', zei een vluchteling met wie ik sprak. Hij is een voormalige helikopterpiloot wiens broer door het Eritrese regime vermoord is. Hij werkt nu als vrijwilliger voor ZOA en helpt mede-kampbe-

woners. Hij zit al drie jaar in het kamp en is nog niet van plan om de illegale oversteek te maken. Maar de vraag is hoe lang hij het passieve wachten nog volhoudt.

Het kan ook anders. In Oeganda krijgen vluchtelingen uit Zuid-Soedan een stukje land van de overheid en mogen ze vrij reizen. In Jordanië wordt geëxperimenteerd met werkgelegenheidsprojecten in een Special Economic Zone, waar bedrijven onder gunstige voorwaarden economische activiteit mogen ontplooiën. De Jordaanse regering heeft een deal gesloten met donorlanden, waarbij zij in ruil voor financiële hulp tot 200.000 Syrische vluchtelingen een werkvergunning geven.

Nederland kan een voortrekkersrol spelen op dit punt. Daarbij moet een nieuw kabinet inzetten op drie actoren: ngo's, bedrijfsleven en de Nederlandse overheid. Ngo's zijn aanwezig in de meest afgelegen gebieden en kunnen werkgelegenheidsprojecten voor vluchtelingen opzetten. Het is veel beter geld te stoppen in projecten die de zelfredzaamheid en menselijke waardigheid van vluchtelingen bevorderen dan in het zieke kampensysteem.

Het bedrijfsleven is een onmisbare schakel tussen *grass-root level* econo-

Stimuleer Nederlandse tuinbouwers in Ethiopië en Kenia om vluchtelingen in dienst te nemen

Tijd om het netwerk van diplomatieke posten weer uit te bouwen

mische activiteiten in en rond kampen en internationale markten. Nederlanders ondernemen graag internationaal. Denk aan de Nederlandse tuinbouwers in Kenia en Ethiopië. Ontwikkel instrumenten die het voor bedrijven aantrekkelijk maken om lokaal vluchtelingen in dienst te nemen.

Ten slotte is een sterke lokale aanwezigheid van de Nederlandse overheid nodig. Er is zwaar bezuinigd op de Nederlandse diplomatieke dienst in de laatste kabinetten. Het is tijd het postennetwerk weer uit te bouwen, juist in landen met veel vluchtelingen. De posten vormen de schakel tussen ngo's, bedrijven en lokale overheden en kunnen internationaal pleitbezorgers zijn voor het recht op werk voor vluchtelingen.

Als de onderhandelaars inzetten op werkgelegenheid voor vluchtelingen in de regio kunnen alle partijen aan hun achterban uitleggen dat ze het goed hebben gedaan. Daarbij kan Nederland internationaal scoren als voortrekker van de vernieuwing van een humanitair systeem dat in een crisis verkeert. Maar het belangrijkste is dat de menselijke waardigheid en zelfredzaamheid behouden blijven voor de mensen die dat het meest nodig hebben.